

POSTANOWIENIE

25 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesolowski

na posiedzeniu niejawnym 25 czerwca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa I.K.

przeciwko Syndykowi masy upadłości [...] spółki akcyjnej w upadłości
w W.

o zapłatę i ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej I.K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 8 maja 2025 r., I ACa 210/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego tytułem kosztów postępowania kasacyjnego 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych z odsetkami ustawowymi za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia powódce do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki I.K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 8 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lutego 2023 r., I CSK 4691/22).

Natomiast uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia

w szczególności czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Szczególna podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga przy tym samodzielnego, czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2026 r., I CSK 1588/25).

Według skarżącego jego skarga powinna być przyjęta do rozpoznania ze względu na:

1) „fakt oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ze względu na to, że Sąd II instancji przyjął, iż skoro powódka nie ma statusu konsumenta, to nie jest objęta ochroną zapewnianą przez przepis art. 385¹ i.n. Kodeksu cywilnego, w konsekwencji oddalając powództwo w całości; tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany i jednolicie przyjmowany jest pogląd, że nawet w obrocie między przedsiębiorcami zawarte w umowie kredytu indeksowanego klauzule przeliczeniowe, które dają stronie strukturalnie silniejszej możliwość dowolnego kształtowania wysokości zobowiązania strony słabszej, są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i naturą stosunku zobowiązaniowego, a w konsekwencji nieważne, zaś ich miejsce - na podstawie art. 56 k.c. i art. 358 § 2 k.c. - zajmuje średni kurs NBP”;

2) na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do pytania o to, „czy w sytuacji, w której Sąd I instancji uwzględnił powództwo w całości, ustalając stan faktyczny odmienny niż wynikający z twierdzeń powoda i przyjmując odmienną niż wskazywana przez powoda podstawę materialnoprawną rozstrzygnięcia, Sąd II instancji może — akceptując ustalenia faktyczne Sądu I instancji, ale odrzucając przyjętą przez Sąd I instancji podstawę prawną rozstrzygnięcia — orzec reformatoryjnie i oddalić powództwo, skoro skutek takiego orzeczenia Sądu II instancji powód w toku całego postępowania przed Sądami obu instancji nie ma zapewnionej możliwości zakwestionowania w drodze środka zaskarżenia niekorzystnych dla niego ustaleń faktycznych?”

Odnosząc się do tak sformułowanych przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie można zgodzić się ze skarżącym, że wskazywany przez niego, w ramach oczywistej zasadności, pogląd Sądu Najwyższego jest ugruntowany i przyjmowany jednolicie. Istnieją bowiem orzeczenia tego Sądu wyrażające inne zapatrywanie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2023 r., II CSKP 863/23 i przytoczone tam orzecznictwo SN). Jest przy tym oczywiste, że indeksy rynku finansowego, mające wpływ na kursy wymiany walut, są pochodną warunków rynkowych i zmieniają się w czasie. W umowach zawieranych na wiele lat często zatem nie jest możliwe precyzyjne ustalenie kryteriów określających zakres świadczenia (np. w postaci schematu, wzoru lub algorytmu matematycznego). Praktyka obrotu gospodarczego wykazuje przy tym, że w tego rodzaju umowach pozostawia się pewne warunki, niemożliwe do określenia w momencie zawierania umowy, do ustalenia jednej ze stron, ze wspólnym założeniem „rynkowości” dokonywanych w przyszłości ustaleń. Także sam ustawodawca uwzględnia sytuacje niemożliwości czy trudności w ustaleniu w drodze konsensu stron zakresu świadczenia, odwołując się w takich sytuacjach do zwrotów o ogólnym znaczeniu, wskazujących jednak na potrzebę zachowania obiektywnego poziomu tego świadczenia (np. art. 536 § 2, art. 628 § 1, art. 735 § 2, art. 758¹ § 3, art. 836 k.c.). Nie każda zatem sytuacja, w której pozostawiono jednej ze stron umowy dookreślenie zakresu spełnienia świadczenia (a tym bardziej – terminu jego spełnienia w określonych ramach czasowych), prowadzić powinna do konstatacji, że umowa pozostaje w sprzeczności z naturą (właściwością) stosunku czy w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Nie można zatem przyjąć, że powody przytaczane przez autora skargi kasacyjnej uzasadniają przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na wystąpienie przesłanki z art. 398⁹ 1 pkt 4 k.p.c.

Jeżeli zaś chodzi o formułowane przez skarżącego istotne zagadnienie prawne to należy przyjąć, że art. 386 k.p.c. wskazuje wprost w jakich sytuacjach Sąd drugiej instancji wydaje orzeczenie reformatoryjne. W orzecznictwie oraz literaturze podkreśla się rozpoznawczy charakter postępowania apelacyjnego. W sytuacji, w której sąd drugiej instancji uwzględnienia apelację podstawowym rodzajem rozstrzygnięcia jest zmiana zaskarżonego wyroku oraz wydanie orzeczenia co do istoty sprawy. Jednocześnie nie można podzielić zapatrywania

powódki, że nie miała ona możliwości zakwestionowania niekorzystnych dla niej ustaleń faktycznych, skoro, jak sama twierdzi, Sąd drugiej instancji zaakceptował ustalenia Sądu Okręgowego. Nie doszło zatem do niekorzystanej zmiany ustaleń faktycznych dopiero na etapie postępowania apelacyjnego. Polemika z ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez Sąd pierwszej instancjami mogła być zatem prowadzona w trakcie postępowania apelacyjnego nawet w sytuacji, gdy powódka nie miała interesu prawnego w zaskarżeniu apelacją wyroku pierwszej instancji.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

(M.M.)

[a.ł]